

GRAU EN FISIOTERÀPIA

23102 - NOUS MÈTODES D'ABORDATGE INTEGRAL EN EL PACIENT ONCOLÒGIC

Informació general

- Curs acadèmic 2026/27
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Optativa
- Curs: Quart
- Trimestre: Tercer
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
 - Anabel Casanovas Alvarez <acasanovasa@tecnocampus.cat>
 - Meritxell Brunés Rabassa <mbrunes@tecnocampus.cat>
 - Mireia Daura I Vidal <mdaurai@tecnocampus.cat>
 - Nerea Sánchez Giménez <nsanchezgi@tecnocampus.cat>
 - Ricardo Tutusaus Homs <rtutusaus@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català

Presentació de l'assignatura

La fisioteràpia oncològica és una especialitat que té com a objectiu preservar, mantenir, desenvolupar i restaurar sistemes cinètic-funcionals, així com prevenir, millorar i tractar les seqüeles derivades del procés oncològic. El seu camp d'actuació aborda tractaments individuals i/o col·lectius a càrrec de fisioterapeutes especialitzats. Aquesta assignatura té com a finalitat assolir les competències necessàries que ha de tenir un/una fisioterapeuta per poder abordar una de les malalties més comunes i que més impacten en el sistema sanitari. Cada vegada més, el pacient oncològic rep un tractament transdisciplinari que no només recau en el metge i la infermera, sinó també el psicòleg, treballadora social, associacions, etc. i en el/la fisioterapeuta.

La fisioteràpia està agafant un paper protagonista en aquest tractament multidisciplinari, i no només en el tractament postquirúrgic sinó en la prehabilitació, abans de la intervenció quirúrgica, cada vegada més present en els diferents hospitals del sistema sanitari on estan formant i buscant professionals qualificats per executar aquestes tasques. Durant el tractament coadjuvant com la quimioteràpia, radioteràpia, hormonoteràpia etc. que ocasionen els seus efectes secundaris, el fisioterapeuta també acompanya al pacient per millorar possibles fibrosis, contractures, fatiga, mobilitat, dispnea, neuropaties, dolor, capacitat funcional, etc... A més a més, un cop els pacients ja han finalitzat els tractaments, el fisioterapeuta continua promovent els hàbits saludables i la prescripció de l'exercici físic com aspectes amb més evidència científica tant en la supervivència com amb la millora de la qualitat de vida. Per aquest motiu els fisioterapeutes han d'estar formats en tenir unes nocions de les diferents històries naturals dels càncers més prevalents a la nostra població, els principis bàsics que ha d'incloure un programa de prehabilitació així com el desenvolupament de la teràpia descongessiva de l'edema utilitzada en un dels principals efectes adversos crònics com és el limfedema. Per tant, el/la fisioterapeuta dona assistència des del mateix moment del diagnòstic, evitant comorbiditats del mateix tractament, durant tot el procés minimitzant al màxim les possibles seqüeles i fins al llarg de tota la seva vida ja sent supervivents, millorant la qualitat de vida com a objectiu principal.

La distribució dels continguts teòrics i/o pràctics de l'assignatura, es podran consultar al cronograma i seccions de l'aula virtual corresponent abans del seu inici.

Aquesta assignatura vetlla per introduir la perspectiva de gènere en el seu contingut i desenvolupament. A més els objectius estan alineats amb els Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homo?fobes, tra?nsfobes i discriminato?ries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Específica

- RAE12 - Aplicarà la valoració de la funcionalitat, la discapacitat i la salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia en la seva pràctica assistencial durant els seminaris pràctics.
- RAE14 - Serà capaç d'aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en Fisioteràpia i Rehabilitació Física, avaluant el resultat i la seva efectivitat en una proposta d'activitat docent.
- RAE16 - Elaborarà el tractament fisioterapèutic més apropiat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut en les fases de creixement i desenvolupament, aplicant les guies de bona pràctica clínica.
- RAE17 - Serà capaç d'identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- RAE18 - Aplicarà els mètodes i tècniques específiques referits a l'aparell locomotor (incloent-hi teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, exercici terapèutic) als processos neurològics, a l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i a les alteracions de l'estàtica i la dinàmica en els seminaris pràctics.
- RAE19 - Aplicarà mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia en la fisioteràpia, tècniques terapèutiques reflecteixes, així com altres mètodes la seguretat i l'eficàcia dels quals estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència, en els seminaris pràctics i les pràctiques acadèmiques externes.

No definides

Continguts

Part 1. Definició del concepte de càncer. Què és i com es desenvolupa.

Epidemiologia del càncer Informació sobre tipus de càncer i seqüeles.

Introducció a la Fisioteràpia oncològica.

Definicions, objectius, epidemiologia, etiologia, diagnòstic, tractaments, classificació

Part 2. Escales de valoració integral de la persona amb càncer. Valoració de fisioteràpia en el pacient oncològic.

Part 3: El rol del fisioterapeuta en l'àmbit de l'oncologia. Prehabilitació. Indicacions i contraindicacions.

Part 4. Sol pelvià i oncologia

Part 5. Oncopediatria. Fisioteràpia oncopediàtrica.

Part 6. Anatomia i fisiologia del sistema limfàtic

Part 7. Abordatge i tractament integral de les afectacions veno-linfàtiques. Teràpia descongestiva del edema

Part 8. Fisioteràpia integrativa en oncologia

Part 9. Sistema fascial en oncologia

Part 10. Cures pal·liatives

Part 11. Psicologia en l'àmbit de la oncologia

Part 12. Exerici físic en oncologia

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 05 - Igualtat de gènere
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

L'avaluació final pot ponderar segons els següents sistemes d'avaluació:

Activitat	Ponderació
SE1. Portafoli electrònic	10 - 40%
SE2. Exposición oral	20 - 50%

SE3. Examen	30 - 60%
SE4. Autoavaluació	5 - 30%
SE5. Avaluació entre iguals	5 - 30%

La proposta d'avaluació específica per a cada assignatura quedarà definida en el document "Pla d'Aprenentatge", que estarà disponible per a l'estudiantat a l'aula virtual de l'assignatura.

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003. Les assignatures tindran activitats d'avaluació i recuperació d'acord amb a la guia docent i el pla d'aprenentatge de l'assignatura, publicats a la seva aula virtual i que establiran els requisits necessaris per poder-hi concórrer.

D'acord amb la normativa UPF vigent, podran concórrer al procés de Recuperació tots els estudiants que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació de suspens de l'assignatura corresponent en l'avaluació trimestral. No hi podran concórrer els que no hagin participat en les activitats d'aprenentatge i avaluació o hagin renunciat a l'avaluació. Si la qualificació és de "no presentat/da", no podrà optar a la recuperació i per tant l'assignatura s'haurà de tornar a cursar íntegrament al curs acadèmic següent.

En cas de còpia, plagis o ús il·legítim de la intel·ligència artificial generativa en qualsevol activitat avaluativa, cal consultar la Normativa d'avaluació dels ensenyaments de Grau i Màster del Centre Universitari TecnoCampus.

En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria. L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Assistència i Normes de conducta:

L'assistència a classe sense respectar les normes bàsiques d'higiene i d'uniformitat en el vestit podrà ser sancionada. Durant les pràctiques en classe i especialment, durant les proves d'avaluació, els alumnes no podran dur objectes que puguin interferir en l'execució de les tècniques, com a anells, rellotges, braçalets, pendents llargs, etc. Així mateix, la higiene de les mans serà fonamental, amb unes ungles tallades curtes i netes sense pintar.

Donat el caràcter pràctic de les classes i per a facilitar la realització correcta dels procediments pràctics serà necessari portar la roba adequada com a pantaló curt, top i polo de practiques.

Serà imprescindible complir amb una assistència no inferior al 80% de les hores per a poder aprovar l'assignatura. En cas d'incompliment d'aquesta norma, l'assignatura quedarà suspesa i s'haurà de tornar a matricular en el curs acadèmic següent.

Bibliografia i Recursos

- Francisco Javier Castillo Montes. Fisioterapia en procesos oncológicos. Formación Alcala S.L. 2018
- Cruz-Hernández, J. — Rodríguez, C. — Del Barco, E. — Fonseca, E. Oncología Clínica. Editorial ELSEVIER. 2017
- SESMI (Sociedad Española De Salud Y Medicina Integrativa) Oncología Integrativa. Manual básico y clínico. Editorial Medica Panamericana S.A. 2019
- <https://seom.org/prensa/el-cancer-en-cifras>